

Hà Nội, ngày 01 tháng 9 năm 2024

Số: KNHD-09/TD/TTCN

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC TRUNG DU MIỀN NÚI PHÍA BẮC
THỜI HẠN THÁNG**

(Từ ngày 01/9/2024 đến ngày 30/9/2024)

1. Thông báo tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp tháng qua

Trong tháng 8/2024, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 71-89%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 443-639°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 103-108mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu dao động trong khoảng 90-107mm; Cân bằng nước trong đất dao động trong khoảng 89-99%; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 27-34°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-27°C; nhiệt độ trung bình tại khu vực phổ biến cao hơn 0,5-1,0°C so với TBNN cùng thời kỳ; tổng lượng mưa xấp xỉ đến cao hơn từ 20-40%, có nơi trên 60% so với TBNN cùng thời kỳ.

Trong tháng 8, khu vực đã xuất hiện 03 đợt nắng nóng, nắng nóng gay gắt diện rộng từ 04-10/8, 16-20/8, 27/8 đến hết tháng 8. Trong tháng 8, khu vực đã xuất hiện nhiều đợt mưa lớn gây lũ, sạt lở đất vào các ngày 04-06; 11-14; 18; 20-21; 21-22; 22-24; 24-27; 25-26; 29-30 trên địa bàn các tỉnh Hà Giang, Lào Cai, Lai Châu, Sơn La, Yên Bái, Hoà Bình, Điện Biên, Tuyên Quang, Cao Bằng, Bắc Kạn, Thái Nguyên gây nhiều thiệt hại về nông nghiệp. Cụ thể: đợt thiên tai ngày 04-06/8 làm 95ha lúa bị ngập, ảnh hưởng, thiệt hại (Hà Giang 51ha; Lào Cai 24ha; Yên Bái 20ha); cùng với 21ha hoa màu bị ngập, thiệt hại (Hà Giang 2ha; Lào Cai 19ha)); ngoài ra ngày 04-05/8 trên địa bàn tỉnh Yên Bái, do thủy điện Thác Bà xả lũ làm 47ha lúa và hoa màu bị ngập. Đợt thiên tai ngày 11-14/8 làm 124,73 ha lúa và hoa màu bị ngập úng, thiệt hại (Cao Bằng 102,8 ha; Hà Giang 0,13 ha; Lào Cai 2,9 ha; Điện Biên 02 ha; Tuyên Quang 7,5 ha; Yên Bái 9,4 ha). Đợt thiên tai ngày 18/8 làm 0,1 ha cây lâm nghiệp bị thiệt hại tại Hà Giang. Đợt thiên tai từ 20-21/8 làm 13 ha lúa, hoa màu bị thiệt hại; đợt thiên tai từ 21-22/8 làm 42,16 ha lúa, hoa màu bị thiệt hại cùng 5,5ha cây lâm nghiệp bị ngập úng tại Tuyên Quang và 16ha hoa màu bị thiệt hại tại Hà Giang. Đợt thiên tai từ 22-24/8 làm 161,6ha lúa và hoa màu bị ngập úng ở Thái

Nguyên, 01ha hoa màu bị vùi lấp cuốn trôi cùng với 1.319ha lúa và hoa màu bị ngập úng tại Cao Bằng. Đợt thiên tai từ 24-27/8 làm 785ha lúa, hoa màu bị ngập úng, thiệt hại (Hà Giang 4ha, Lào Cai 11ha, Điện Biên 33ha, Cao Bằng 608ha, Bắc Kạn 104ha; Tuyên Quang: 25ha). Đợt thiên tai từ ngày 25-26/8 đã gây ngập úng và thiệt hại 15ha lúa, ao cá và cây trồng khác tại tỉnh Sơn La, ngoài ra do ảnh hưởng của mưa lớn, đá rơi đã làm vỡ đường ống dẫn nước của thủy điện Nậm La đã gây thiệt hại nhiều diện tích ngô và gây ngập úng nhiều diện tích hoa màu phía thượng lưu thủy điện. Đợt thiên tai từ 29-30/8 làm 96 ha lúa, hoa màu bị ngập úng, thiệt hại (Lào Cai 42,5 ha; Tuyên Quang 27 ha; Thái Nguyên 26,5 ha) (Nguồn: Văn phòng Thường trực Ban chỉ đạo Quốc gia về Phòng chống thiên tai trừ thông tin thiệt hại từ 21-22/8 tại Hà Giang; Báo Dân Việt).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp tháng qua (01-31/8/2024)

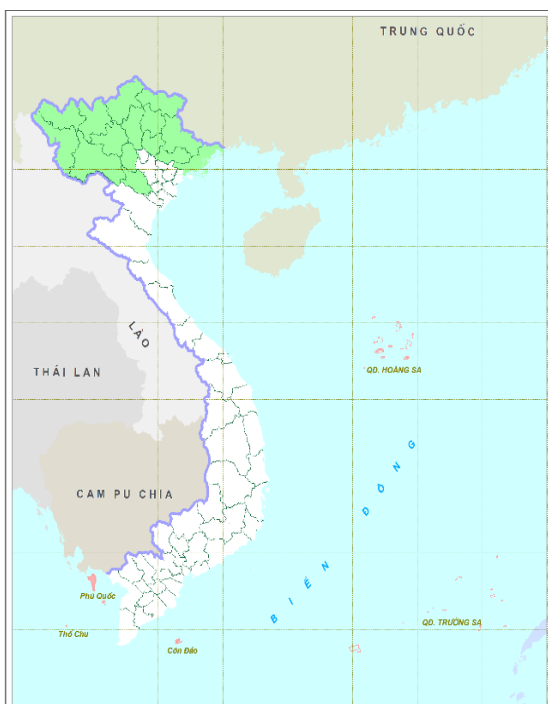
Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 8
Độ ẩm không khí (%)	68-90	71-89	74-90	71-89
Nhiệt độ tối cao (°C)	26-34	28-34	27-34	27-34
Nhiệt độ tối thấp (°C)	21-28	21-27	21-27	21-27
Tích ôn hữu hiệu (°C)	153-236	147-201	143-203	443-639
Mưa hữu hiệu (mm)	9-40	15-64	16-53	90-107
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	37-39	33-35	32-34	103-108
Cân bằng nước trong đất (%)	89-99			

Các diện tích lúa vụ Mùa phổ biến trong giai đoạn cây – hồi xanh – đẻ nhánh – làm đòng – trở bông. Trong tháng 8, trên khu vực liên tiếp xảy ra các đợt mưa to đến mưa rất to kèm theo lũ, sạt lở đất đã gây ra nhiều thiệt hại nhiều cho sản xuất nông nghiệp nói chung và sản xuất lúa nói riêng. Trong đó đáng chú ý: đợt thiên tai ngày 04-06/8 làm 95ha lúa bị ngập, thiệt hại; ngày 04-05/8 thủy điện Thác Bà xả lũ làm 47ha lúa và hoa màu trên địa bàn tỉnh Yên Bái bị ngập; đợt thiên tai ngày 11-14/8 làm 124,73 ha lúa và hoa màu bị ngập úng, thiệt hại; đợt thiên tai từ 20-21/8 làm 13 ha lúa, hoa màu bị thiệt hại; đợt thiên tai từ 21-22/8 làm 42,16 ha lúa, hoa màu bị thiệt hại; đợt thiên tai từ 22-24/8 làm 161,6ha lúa và hoa màu bị ngập úng ở Thái Nguyên, 1.319ha lúa và hoa màu bị ngập úng tại Cao Bằng; đợt thiên tai từ 24-27/8 làm 785 ha lúa, hoa màu bị ngập úng, thiệt hại; đợt thiên tai từ ngày 25-26/8 đã gây ngập úng và thiệt hại 15ha lúa

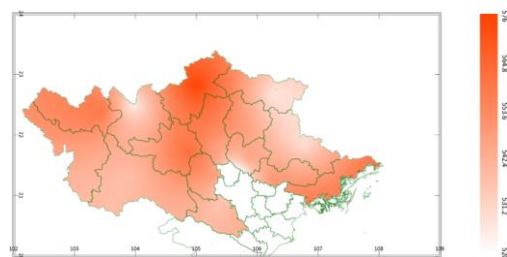
tại tỉnh Sơn La; đợt thiên tai từ 29-30/8 làm 96 ha lúa, hoa màu bị ngập úng, thiệt hại. Cuối tháng 8, đan xen giữa những ngày có mưa lớn là những ngày trời tạnh ráo, có nắng đã tạo điều kiện cho công tác chăm sóc giúp phục hồi các diện tích lúa đã bị ảnh hưởng, ngập úng, thiệt hại từ những đợt mưa lớn trước đó. Trong tháng, các đối tượng như sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân 2 chấm, rầy các loại, bệnh bạc lá – đốm sọc vi khuẩn, bệnh đạo ôn ... là những đối tượng gây hại chủ yếu trên cây lúa.

Cây ăn quả có múi phổ biến trong giai đoạn phát triển quả-nuôi quả. Trong tháng 8, do ảnh hưởng của mưa lớn, độ ẩm trong đất trên toàn khu vực luôn ở mức cao; tại nhiều vùng trong khu vực, mưa lớn đã gây ra tình trạng úng nước cho một số diện tích vườn cây ăn quả có múi (đặc biệt là vườn trồng cây ăn quả tại những vùng trũng thấp, khả năng thoát nước kém) làm ảnh hưởng rất lớn đến quá trình sinh trưởng và phát triển của cây ăn quả có múi (nhất là hoạt động hô hấp của bộ rễ), gây thối rễ, vàng lá, rụng quả. Ngoài ra, trong điều kiện thời tiết mưa ẩm kéo dài, nhiều đối tượng nấm bệnh hại đã phát triển, tấn công gây hại trên cây ăn quả có múi và gây ra các bệnh như: sâu vẽ bùa, bệnh loét, bệnh thán thư, vàng lá thối rễ ...

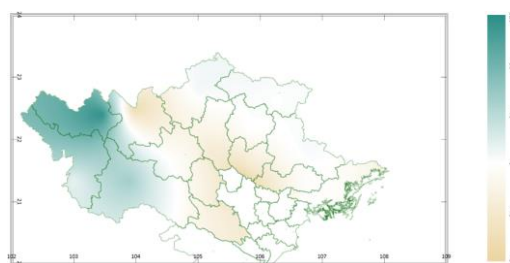
2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ ngày 01/9/2024 đến ngày 30/9/2024)

Hình 1: Bản đồ vị trí khu vực dự báo

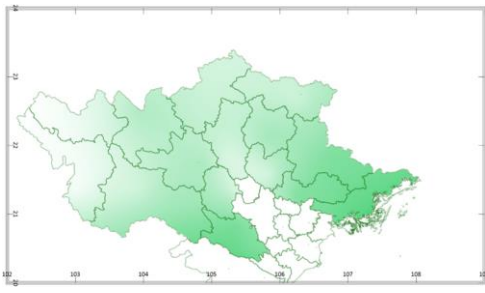

a) Tổng tích ôn hữu hiệu

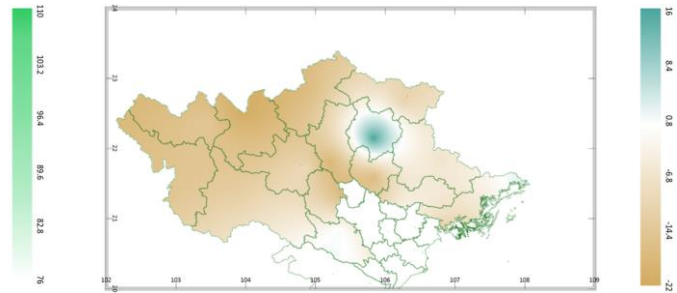

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu tháng

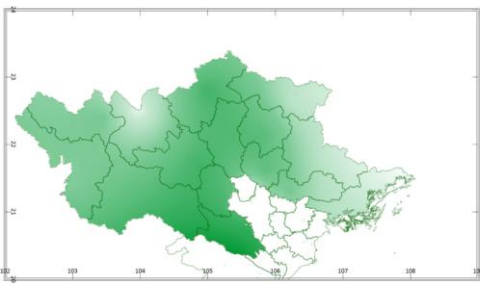

a) Tổng lượng mưa hữu hiệu

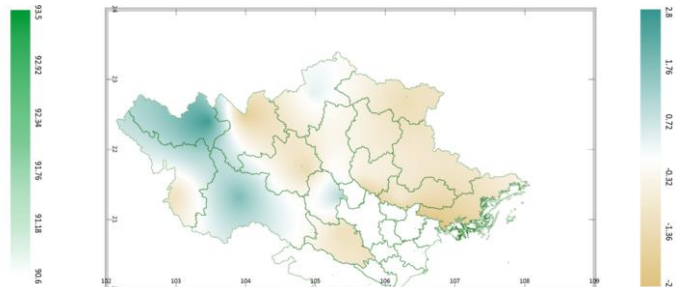

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 3: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

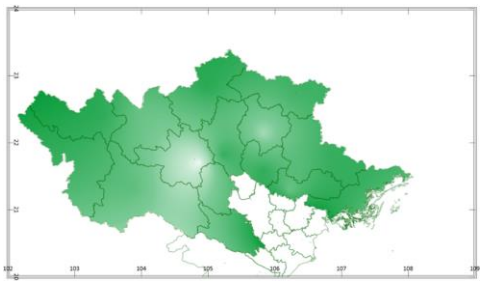

a) Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng

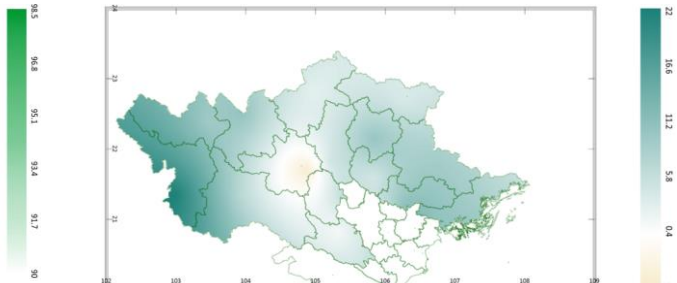

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 4: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng tháng

a) Cân bằng nước trong đất

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 5: Bản đồ cân bằng nước trong đất tháng

Trong tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 29-33°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 24-26°C, tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 152-219°C, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 183-203°C, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 146-173°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy trong tháng) tại các tỉnh Lào Cai, Điện Biên, Sơn La, Cao Bằng, phần phía Đông Bắc của tỉnh Hà Giang và phần nhỏ phía Đông của tỉnh Lạng Sơn có xu thế cao

hơn cùng kỳ từ 1-117°C; Các vùng còn lại trong khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ có thể lên đến 64°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 26-52mm, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 20-42mm, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 19-27mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu tại phần lớn tỉnh Bắc Kạn, phần phía Tây của tỉnh Hòa Bình và phần nhỏ phía Đông của tỉnh Quảng Ninh có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1-16mm; Các vùng còn lại trong khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ có thể lên đến 21mm.

Cân bằng nước trong đất trong tháng 9/2024 dao động từ 90-98%. So với cùng kỳ năm trước, cân bằng nước trong đất trên hầu hết khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1-22%; riêng phần lớn tỉnh Lai Châu có xu thế thấp hơn cùng kỳ có xu thế thấp hơn cùng kỳ khoảng 4%.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng dao động trong khoảng 91-93mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng tại nửa tỉnh Lai Châu, Sơn La, phần lớn tỉnh Điện Biên, phần phía Đông của tỉnh Phú Thọ, phần phía Đông Bắc của tỉnh Hà Giang và phần nhỏ phía Tây của tỉnh Lào Cai có xu thế cao hơn cùng kỳ có thể lên đến 2,7mm; Các vùng còn lại trong khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 0,1-1,9mm.

Độ ẩm không khí tháng 9/2024 dao động trong khoảng 79-87%.

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 9
Độ ẩm không khí (%)	80-88	78-87	77-84	79-87
Nhiệt độ tối cao (°C)	27-34	30-34	27-33	29-33
Nhiệt độ tối thấp (°C)	20-27	25-27	23-25	24-26
Tích ôn hữu hiệu (°C)	152-219	183-203	146-173	524-576
Mưa hữu hiệu (mm)	26-52	20-42	19-27	78-104
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	34-36	30-31	25-26	91-93
Cân bằng nước trong đất (%)	90-98			

3. Cảnh báo khả năng tác động đến sản xuất nông nghiệp

Nhiệt độ trung bình tháng 9/2024 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 0,5-1,0°C, có nơi cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ; tổng lượng mưa tại Điện Biên, Lai Châu phổ biến cao hơn từ 5-20% so với TBNN, các tỉnh còn lại trong khu vực phổ biến cao hơn từ 20-30% so với TBNN cùng thời kỳ. Trong tháng 9/2024, dự báo hoạt động của bão, ATNĐ trên khu vực biển Đông và ảnh hưởng đến đất liền của Việt Nam có khả năng ở mức xấp xỉ so với TBNN cùng thời kỳ (TBNN trên biển Đông: 2-4 cơn; TBNN đổ bộ: 1-2 cơn). Trong thời kỳ dự báo, trên khu vực sẽ có nhiều ngày có mưa, mưa rào và dông; trong đó có khả năng xuất hiện một số đợt mưa vừa, mưa to diện rộng. Trong mưa dông có thể kèm theo lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh (*Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV QG*).

Các diện tích lúa vụ Mùa phổ biến trong giai đoạn làm đòng - trổ bông - chắc xanh - chín, một số diện tích lúa Mùa sớm sẽ cho thu hoạch trong khoảng trung tuần tháng 9. Trong tháng 9, dự báo khu vực sẽ tiếp tục nhiều ngày có mưa, mưa rào và dông, với tổng lượng mưa dự báo dao động từ 99-215mm, cân bằng nước trong đất đạt từ 90-98%. Có thể nhận thấy, lượng mưa trong tháng 9 đảm bảo được nhu cầu về nước cung cấp cho lúa vụ mùa. Tuy nhiên, trong tháng 9 khu vực có khả năng tiếp tục có mưa to trên diện rộng gây dư thừa nước cho cây lúa và gây khó khăn cho công tác thu hoạch các diện tích lúa đã chín. Do đó, trong tháng 9, người dân cần chú ý: tranh thủ những ngày thời tiết tạnh ráo để tập trung thu hoạch triệt để các diện tích lúa đã chín với phương châm “Xanh nhà hơn già đồng”, khi thấy khoảng 85% diện tích lúa đã chín hoàn toàn cần nhanh chóng thu hoạch nhằm hạn chế tối đa thiệt hại có thể xảy ra do mưa lớn và ngập úng. Đối với các diện tích lúa đang trong các giai đoạn làm đòng - trổ bông - chắc xanh-chín, cần theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết và chủ động có phương án điều tiết nước hợp lý cho lúa sinh trưởng, đảm bảo duy trì mực nước trong ruộng từ 5-7cm đối với các diện tích lúa từ giai đoạn làm đòng – chín sữa; đối với các diện tích lúa đã chuyển sang giai đoạn chín sấp - chuẩn bị cho thu hoạch cần rút cạn nước và giữ khô mặt ruộng trước khi thu hoạch khoảng 1 tuần để giúp công tác thu hoạch lúa diễn ra dễ dàng hơn. Trong điều kiện thời tiết tháng tới được dự báo có nhiều ngày có mưa dông, cần lưu ý rầy nâu, sâu đục thân, bệnh đạo ôn, bệnh khô vằn ... gây hại trên lúa vụ Mùa từ giai đoạn làm đòng trở đi. Do đó, trong thời gian tới, bên cạnh công tác chăm sóc giúp đảm bảo nhu cầu về nước cho cây lúa, người dân cần thường xuyên thăm đồng, kịp thời phát hiện các đối tượng gây hại và chủ động có phương án phòng trừ kịp thời và hiệu quả.

Cây ăn quả có múi tiếp tục trong giai đoạn phát triển quả-nuôi quả. Ở giai đoạn này, cây ăn quả có múi yêu cầu độ ẩm đất từ 70-80%. Trong tháng 9, dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu trên khu vực dao động trong khoảng 78-105mm, cân bằng nước trong đất dao động từ 90-98%, cao hơn rất nhiều so với nhu cầu

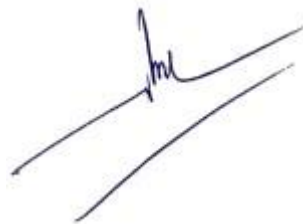
thực tế của cây ăn quả có múi. Trong điều kiện thời tiết được dự báo tiếp tục có mưa diện rộng, độ ẩm trong đất và trong không khí tăng cao, quá trình sinh trưởng và phát triển của cây ăn quả có múi (hoạt động hô hấp của bộ rễ) sẽ bị ảnh hưởng nghiêm trọng, đồng thời môi trường ẩm ướt cũng sẽ là điều kiện thuận lợi cho nhiều loại nấm bệnh hại trên cây ăn quả có múi phát triển và gây hại. Do đó, trong tháng 9, người dân cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết và chủ động khơi thông dòng chảy, xẻ thêm nhiều rãnh thoát nước xung quanh vườn nhằm tiêu nước kịp thời khi có mưa lớn xảy ra (đặc biệt là các tỉnh Quảng Ninh, Hòa Bình, Bắc Giang trong tuần thứ 2 của tháng có khả năng xuất hiện mưa to); sau khi mưa tạnh và nước trong vườn được rút cạn, cần hạn chế đi lại trong vườn để tránh đất bị bí chặt gây nghẹt rễ cây, tiến hành công tác xới xáo, làm sạch cỏ dại, thu gom toàn bộ lá rụng dưới gốc kết hợp tỉa bớt những cành già/cành sâu bệnh/cành trong tán... nhằm giúp tán cây và bề mặt đất thông thoáng, góp phần làm giảm độ ẩm trong đất. Bên cạnh đó, cần chú ý bón thúc tăng trọng lượng quả đầy đủ đạm, kali và bổ sung phân trung, vi lượng cho cây nuôi quả. Tháng 9, cần tiếp tục chú ý các đối tượng sâu bệnh có khả năng gây hại gia tăng trên cây ăn quả có múi như: sâu vẽ bùa, bệnh vàng lá thối rễ, bệnh loét, tuyến trùng hại ...

Trong tháng 9, dự báo bão, ATNĐ có khả năng tiếp tục xuất hiện trên biển Đông và ảnh hưởng đến đất liền. Trong thời kỳ dự báo, trên khu vực sẽ có nhiều ngày có mưa, mưa rào và dông; trong đó có khả năng xuất hiện một số đợt mưa vừa, mưa to diện rộng. Trong mưa dông có thể kèm theo lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh. Do đó, cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, thường xuyên cập nhật các thông tin dự báo, cảnh báo thời tiết để chủ động có các phương án ứng phó kịp thời nhằm giảm thiểu tối đa thiệt hại có thể xảy ra do các loại hình thiên tai gây ra.

Tin phát ngày: 01/9/2024

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 01/10/2024

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng